

Januari 1959

De deurbel rinkelde onophoudelijk en de broodplanken moesten steeds weer worden aangevuld. Zo ging het altijd op zaterdagmorgen.

Zijn huiswerk had zo'n tien minuten in beslag genomen en omdat Paultje geen broers of zussen had of een metje Pannekoeke om mee te kaarten, lanterfantte hij wat in de slaapkamer van zijn ouders. Hij snuffelde in de klerenkast van zijn moeder en liet zijn hand voorzichtig over haar jurken glijden. Zijn vingers aaiden het katoen van haar zomerjurken met bloemetjes, het zwierige, flinterdunne jurkje met pastelkleurige bloemen, haar wollen rokken en handgebreide truien. Voor de grote spiegel hield hij een paar jurken voor, zodat hij niets meer van zijn jongenskleren kon zien. Maar zodra hij bewoog, piepte er altijd wel een stuk broek of een hemdsmouw vanachter de jurk en dat verbrak de betovering.

Toen kleepte Paultje zich uit, trok een satijnen onderjurk aan, ging aan Madeleines kaptafeltje zitten en schoof een van haar sierkammetjes met glimmende steentjes in zijn haar. Naast de kammetjes lag ook een

lipstick en hij tuitte zijn lippen en smeerde er een dun laagje kersenrood op. Net als zijn moeder wreef hij zijn lippen over elkaar en maakte daarbij zachte smakgeluiden. Op zijn oorlellen klikte hij oorbellen en om zijn hals liet hij Madeleines parelsnoer bengelen. Hij pakte het kristallen flesje met gummi peertje en pufte reukwater in zijn nek. Bedwelmd door de bloemengeur schoof hij zijn voeten in hakschoenen en klepperde naar de spiegel. Daar woei een golf van welbehagen door hem heen, die zijn verbeelding vleugels gaf. 'Paulien,' mummelde Paultje naar het meisje in de spiegel.

Paulien wapperde met haar handen, gooide kussen naar hem en lachte lief.

In de slaapkamer was het bitterkoud. Op de ramen stonden ijsbloemen. Paultje neusde in zijn moeders kast tot hij iets warmes vond want in haar onderjurk kreeg hij het koud. Hij trok een trui aan en liet een rok met nopjes over een petticoat klokken. Op zijn hoofd pootte hij een elegant hoedje met een strik en een vilten roos. Zijn stijfkoude vingers wurmde hij in handschoenen. In een lade vond hij een ivoren rokerspijpje dat nog van zijn vaders grootvader was geweest. Hij ging opnieuw voor de spiegel staan en wuifde

naar Paulien. Ze wurmde het rokerspijpje tussen haar lippen en deed alsof ze rookte. Dat lukte wonderwel, want door de vrieskou kringelden er heuse wolken uit haar mond. Paultje voelde zich in de zevende hemel. Toen zwaaide de hemelpoort open. Het heerlijke moment spatte uit elkaar. Paulien knipperde met haar ogen als een verschrikt vogeltje en versteende. Paultje stond voor dood in de kamer. Hij was er gloeiend bij en hield zich muisstil, maar zijn hart bonkte zo hard dat je het vast tot op straat kon horen.

De donkere ogen van Gerard flinkerden.

Eén van zijn koolscheppen greep de kraag van Madeleines trui en voor Paultje het wist, bengelde hij hulpeloos boven de trap, die Gerard afdonderde.

De hoed viel en rolde naar beneden. De petticoat en de rok zwaaiden om zijn benen en hij krulde zijn tenen zodat de hakschoenen niet van zijn voeten zouden vallen.

Hij landde wankelend naast zijn moeder, die aan de keukentafel aardappelen zat te schillen.

Gerard duwde hem bruusk op een stoel.

‘Kijk dan toch!’ brulde hij. ‘Je maakt een homofiel van ons kind.’ Terwijl Gerard het woord uitsprak, proefde hij het en hij trok een grimas alsof hij in een mufte

chocoladebonbon beet.

Paultje verstarde en begon te hoesten. Tegelijkertijd knaagde er een muis aan zijn gespannen blaas. Er verspreidde zich een natte warmte tussen zijn benen. Even was er een gevoel van opluchting, meteen gevolgd door angst en walging.

Madeleine speelde nerveus met een van de aardappelschillen die op een oude krant lagen en zweeg in alle talen toen Gerard een koor heiligen bij elkaar vloekte en op haar ziel kerfde.

Gerard stevende naar de voordeur en greep de klink. Om de waarachtigheid van zijn woorden te onderstrepen, gooide hij de deur zo hard dicht dat de kopjes en de glazen in de kast rinkelden. Madeleine hoorde hem met zware stap verdwijnen en ze wist dat hij naar de Halve Maan zou gaan en onder het getik van biljartballen te veel bier zou drinken en dronkenmansgebral zou verkopen.

Ze zuchtte: ‘Jongen toch, kom hier.’

Paultje zat nog steeds verlamd van schrik. Er gleden druppels langs zijn benen die zachtjes in de hakschoenen van zijn moeder sijpelden. Hij schoof voorzichtig naar voren, bang dat de geur zich zou verspreiden, en vroeg zich af hoe lang hij zou moeten blijven zitten tot

zijn broek droog was. De potkachel was roodgloeiend. Dat kon helpen.

Madeleine stond op en hurkte voor hem neer. Ze pakte een zakdoek uit haar schortzak, maakte die nat met spuug en veegde de lippenstift van zijn mond. Toen zag ze de donkere vlek op haar rok en een eivormige plas bij de stoelpoot.

‘Daar ben je toch veel te groot voor,’ mompelde ze.

‘Trek vlug die kleren uit.’

Het hoofd van Paultje voelde ijl aan. Het leek wel of de stem van zijn moeder van overzee kwam. Hij slenterde moedeloos naar boven en stond even later in jongenskleren weer beneden. Hij hield de natte kleren ver voor zich uit.

Madeleine strooide een half kopje zeepvlokken in een emmer water en dompelde er haar petticoat in om te weken. Ze waste haar handen en ging verder met het schillen van de aardappelen.

‘Wat is een homofiel, mama?’

Madeleine gooide een geschilde knol in een teil met water. Het water klotste over de rand en maakte het tafelkleed nat.

‘Dat is een lelijk woord,’ antwoordde ze.

‘Zoals een vloek?’ vroeg Paultje.

Madeleine knikte. ‘Zoiets.’

Paultje bestudeerde ongerust het gezicht van zijn moeder. Verdriet had zich in haar gezicht genesteld. Ze hield haar ogen strak op de aardappelen. Haar wangen glansden en over haar jukbeen gleed een traan. Ze nam zich voor om na het eten Onze-Lieve-Vrouw nogmaals om hulp te vragen.

